

Z. Br.

Z historii Akademii Górniczo-Hutniczej

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 15/3, 634-635

1970

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z C Z A S O P I S M K R A J O W Y C H

PAMIĘCI PROF. ALEKSANDRA BIRKENMAJERA

„Roczniki Biblioteczne” (R. 12: 1968) zamieściły trzy prace dotyczące twórczości naukowej, niedawno zmarłego, wielce zasłużonego historyka nauki i bibliotekoznawcy, Aleksandra Birkenmajera¹. Jego dorobek naukowy w badaniach nad starymi drukami i oprawą książki omówiła Anna Lewicka-Kamińska. Badania starych druków przez Birkenmajera poszły w dwóch kierunkach: bibliografii i historii drukarstwa. W obu znakomity badacz osiągnął doskonałe rezultaty. Kilka rozpraw poświęconych zagadnieniom oprawozdawstwa przyniosły Profesorowi rozgłos światowy. Ogromna wiedza bibliologiczna, jaką posiadał Birkenmajer, była mu pomocna do rozwiązywania pewnych zagadnień z historii nauk ścisłych i historii filozofii średniowiecznej.

Wspomnienie o pracy Aleksandra Birkenmajera w Bibliotece Jagiellońskiej napisała Helena Lipska, współpracująca z nim od 1921 r. Birkenmajer pracował w Bibliotece Jagiellońskiej prawie 28 lat, uczuciowo zaś związany był z nią do końca życia. Przeszedł wszystkie stopnie hierarchii bibliotecznej do dyrektora włącznie. Jego praca była różnorodna, nie tylko bowiem kierował działem rękopisów, ale także urządził wystawy, nauczał nowe kadry przygotowując je do pracy bibliotecznej, interesował się budownictwem bibliotecznym i działał owocnie w Związku Bibliotekarzy Polskich oraz Towarzystwie Miłośników Książki.

Helena Lipska jest także autorką bibliografii prac A. Birkenmajera, stanowiącą uzupełnienie do bibliografii drukowanej w „Rocznikach Bibliotecznych”, R. 5: 1961. W sumie obydwie wykazy bibliograficzne obejmują 360 prac prof. Birkenmajera.

J. R.

SAMUEL BOGUMIŁ LINDE JAKO BIBLIOGRAF

Wiedza o S. B. Lindem bibliografie jest bardzo mała, ograniczająca się zaledwie do kilku wzmianek. Naszą niewiedzę o pracy Lindego w dziedzinie bibliografii rozprasza w dużej mierze Olena Błażejewicz w artykule *Prace bibliograficzne Samuela Bogumiła Lindego* („Roczniki Biblioteczne”, R. 12: 1968, ss. 181—197). Wybitny językoznawca, autor *Słownika języka polskiego* miał spore osiągnięcia na polu bibliografii i był przez jemu współczesnych uważany za autorytet w tej dziedzinie. Główna jego praca bibliograficzna, dwudziestodwutomowa *Bibliotheca Polona* nie została jednak opublikowana i znajduje się w Dziale Rękopisów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Dzieło to było wykorzystywane przez bibliografów, podejmujących kolejne próby stworzenia polskiej bibliografii narodowej.

J. R.

Z HISTORII AKADEMII GÓRNICZO-HUTNICZEJ

Z okazji przypadającej w 1969 r. pięćdziesiątej rocznicy powstania Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie (pierwotna nazwa: Akademia Górnicza) „Przegląd Geologiczny” (R. 17: 1969 nr 5) zamieścił szereg materiałów

¹ Por. nekrolog Aleksandra Birkenmajera, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, R. 13: 1968 nr 1, ss. 107—126.

dotyczących historii tej uczelni. Artykuł Antoniego Stanisława Kleczkowskiego przynosi wiadomości o *Rozwoju nauczania i badań w zakresie geologii na Akademii Górniczo-Hutniczej*. Hubert Gruszczak zajął się historią zakładów geologii stosowanej na Akademii Górniczo-Hutniczej. *Zarys historii Katedry Geologii AGH* dał Stefan Witold Alexandrowicz.

W rozwoju AGH duży udział miał prof. dr h.c. inż. Karol Bohdanowicz. „Dlatego wydaje się słuszne, aby przy okazji jubileuszu (tej uczelni) podać do wiadomości wyniki badań nad minerałem nazwanym jego imieniem” — piszą autorzy artykułu *Dalsze losy bohdanowiczytu*, Marian Banaś i Joachim Otteman (z Uniwersytetu w Heidelbergu). Bohdanowicz jest to nowy naturalny selenek srebra i bizmutu.

Do materiałów historycznych omawianego numeru „Przeglądu Geologicznego” zaliczyć też można nekrologową wzmiankę J[ana] K[osteckiego] o tragicznie zmarłym 2 IV 1969 r. językoznawcy, prof. Zenonie Klemensiewicz, gdzie zaznaczone jest, że znakomity ten uczoney był znawcą języka ojca polskiej geologii, Stanisława Staszica.

Stały dział *Kącik filatelistyczny* poświęcony jest tematowi: uczelnie górnicze na znaczkach. Znajdujemy tu garść wiadomości z historii wyższych uczelni górniczych we Francji, Niemczech, Czechach, Rosji i Polsce. Dział opracował Antoni Łaszewicz.

Dodajmy, że z okazji jubileuszu AGH Jerzy Grzymek w miesięczniku „Cement Wapno Gips” (R. 24: 1969 nr 5) podał historię Wydziału Ceramicznego tej uczelni.

Z. Br.

O ALEKSANDRZE BRÜCKNERZE

Z okazji trzydziestej rocznicy śmierci Aleksandra Brücknera, która minęła w maju 1969 r. w „Języku Polskim” (R. 49: 1969 nr 5) ukazał się artykuł Ewy Ostrowskiej przedstawiający dorobek tego wybitnego uczonego w zakresie badań nad językiem polskim. W zakończeniu artykułu autorka pisze, że Brückner był „ostatnim polihistorem porównywanym słusznie do Joachima Lelewela, przerastającym genialnością umysłu i nadludzką pracowitością wielu wielkich innych” (s. 327).

Z. Br.

PRÓBA PRZEDSTAWIENIA PRAWDZIWEGO WIZERUNKU G. LENGNICHACHA

Jedną z największych postaci w ruchu naukowym dawnego Gdańska jest Gotfryd Lengnich (1689—1774), wybitny prawnik i historyk. Stwierdzenie, że był on wielkim gdańszczaninem, nigdy nie budziło wątpliwości. Dalej jednak — jak pisze Stanisław Salmonowicz w artykule *Wizerunek prawdziwy Gotfryda Lengnicha*, („Litera” R. 9: 1970 nr 3) zaczynały się kłopoty. Dla jednych był Lengnich patriotą niemieckim [...], Prusakiem z krwi i kości. Dla drugich nie ulegało wątpliwości, iż wierny poddany królów polskich, badacz i miłośnik polskiej historii i znawca niezrównany ustroju Rzplitej Obojga Narodów nie tylko nie był zwolennikiem państwa brandenbursko-pruskiego, lecz wręcz przeciwnie: przyszłość własną i rodzimego miasta zawsze tylko w ramach polskiej państwowości widział” (s. 34). W podsumowaniu wymienionego artykułu w „Literach”, analizującego działalność naukową, pedagogiczną i polityczną Lengnicha (był on syndykiem miasta Gdańska), czytamy: „J. A. Załuski pisał o dobrze mu znanym Lengnichu, iż jest «pryncypałem żyjących historyków naszych» i tak rzeczywiście do pojawienia się Naruszewicza było.